

*Powiatowa Stacja
Sanitarno – Epidemiologiczna
w Końskich*

**STAN SANITARNY
POWIATU KONECKIEGO
2022**

Szanowni Państwo

Wzorem lat ubiegłych przedkładam Państwu w załączeniu ocenę stanu sanitarnego powiatu koneckiego za rok 2022 zgodnie z art.12a ust. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.) i serdecznie zapraszam Państwa do zapoznania się z cyklicznie wydawanym przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Końskich raportem o stanie sanitarnym powiatu koneckiego.

Niniejsze opracowanie stanowi raport o bieżącym stanie sanitarnym i sytuacji epidemiologicznej powiatu koneckiego, wskazuje na najważniejsze zagrożenia, przyczyny ich powstawania oraz kierunki dalszych działań zapobiegawczych.

Raport zawiera informację o warunkach higieny środowiska; higieny pracy w zakładach pracy; higieny procesów nauczania i wychowania; higieny wypoczynku i rekreacji; zdrowotnych żywności, żywienia i produktów kosmetycznych, higieniczno – sanitarnych, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne, warunkach sanitarnych obiektów użyteczności publicznej oraz obejmuje działalność oświatowo - zdrowotną i promocję zdrowia.

Pragnę zwrócić Państwa uwagę na szeroki zakres zadań z zakresu zdrowia publicznego, do których realizacji powołana została Państwowa Inspekcja Sanitarna.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i chorób zawodowych.

Podjęte działania służą zapewnieniu bezpieczeństwa sanitarnego mieszkańcom powiatu koneckiego poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzenie działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska. Szczególne działania o szerokim zakresie prowadzone są w kierunku szerzenia oświaty zdrowotnej.

Sytuację epidemiologiczną i stan sanitarny powiatu koneckiego opracowano na podstawie informacji i materiałów własnych zebranych podczas kontroli/wizytacji nadzorowanych obiektów i na podstawie przeprowadzonych dochodzeń epidemiologicznych.

Realizując zasadę pełnego dostępu opinii publicznej do informacji dotyczącej bezpieczeństwa sanitarnego, pełny tekst raportu mogą Państwo znaleźć na stronie internetowej PSSE w Końskich - <https://www.gov.pl/psse-konskie>.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Końskich

Anna Wejasińska

Spis treści

Wstęp.....	1
I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego.....	4
II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej.....	8
III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny.....	10
IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk.....	11
V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza.....	14
VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy.....	16
VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”).....	19
VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży.....	20
IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.....	22
X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna.....	26
Podsumowanie.....	28

Wstęp

Państwowa Inspekcja Sanitarna działa na podstawie *ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 195 z późn. zm.)* została powołana w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed wpływem czynników szkodliwych lub uciążliwych, zapobiegania powstawaniu chorób zakaźnych i zawodowych.

Realizuje zadania z zakresu zdrowia publicznego poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- higieny środowiska;
- higieny pracy w zakładach pracy;
- higieny procesów nauczania i wychowania;
- higieny wypoczynku i rekreacji;
- zdrowotnymi żywności, żywienia i produktów kosmetycznych;
- higieniczno – sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Jednostki organizacyjne Państwowej Inspekcji Sanitarnej realizują wymienione zadania sprawując zapobiegawczy i bieżący nadzór sanitarny oraz prowadząc działalność zapobiegawczą i przeciwepidemiczną, a także oświatowo – zdrowotną, promującą zdrowie.

Zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 października 2014 r. w sprawie systemów wymiany informacji w zakresie dotyczącym zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tekst jednolity: Dz. U. z 2021 r., poz. 226)* w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich funkcjonują następujące ogólnopolskie systemy informatyczne:

- System Nadzoru Epidemiologicznego nad Chorobami Zakaźnymi;
- Krajowy System Wczesnego Ostrzegania i Reagowania dla Chorób Zakaźnych;
- System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej (SEPIS);
- System Monitoringu Jakości Wody Przeznaczonej do Spożycia przez Ludzi;
- System Monitoringu Jakości Wody w Kąpieliskach;
- System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) w Polsce;
- Elektroniczny System Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek (ESNDS);
- System Monitorowania Informacji o Środkach Zastępczych i Nowych Substancjach Psychoaktywnych (SMIOD).

Zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w powiecie koneckim wykonuje Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny, jako organ rządowej administracji zespolonej w województwie. Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna jest jednostką budżetową będącą podmiotem leczniczym finansowanym z budżetu państwa.

W działalności kontrolnej Państwowej Inspekcji Sanitarnej wdrożono system jakości i ustalono jednolite procedury kontroli obiektów i urzędzeń, gwarantując uzyskanie wiarygodnych wyników kontroli, jak również skuteczną realizację zaplanowanych celów

w obszarze ochrony zdrowia mieszkańców powiatu koneckiego.

Ocenę stanu sanitarnego powiatu oraz sytuacji epidemiologicznej za rok 2022 opracowano na podstawie wyników przeprowadzonych kontroli, pobranych do badań laboratoryjnych próbek żywności i wody, a także na podstawie zgłoszeń chorób zakaźnych i zawodowych oraz przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych i ich analizy.

Skala realnych i potencjalnych zagrożeń decydowała o tym, jakie zadania z zakresu zdrowia publicznego były przedmiotem systematycznego nadzoru i wynikających z nich działań kontrolnych i represyjnych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich obejmowała swoim działaniem w 2022 r. **8** gmin oraz **3** miasta: Końskie, Stąporków i Radoszyce.

W roku 2022 (stan na 31.12.2022 r.) w ewidencji komórek organizacyjnych PSSE w Końskich znajdowało się **2354** obiektów nadzorowanych.

Od początku roku sprawozdawczego realizacja zadań statutowych odbywała się zgodnie z „Planem zasadniczych przedsięwzięć na rok 2022 r.” obejmującym główne kierunki działania, zasadnicze zamierzenia oraz harmonogramem nadzoru nad obiektami.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował działania w zakresie zapobiegania szerzeniu się wirusa, zwalczania koronawirusa SARS-CoV-2 powodującego chorobę COVID-19, ze względu na trwający od dnia 16 maja 2022 r. stan zagrożenia epidemicznego, a uprzednio ogłoszony od dnia 20 marca 2020 r. stan epidemii na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2. Działania kontrolne zgodnie z harmonogramem kontroli wykonywane były w ograniczonym zakresie, z zachowaniem rygoru sanitarnego.

W ramach realizacji działań związanych z zapobieganiem, zwalczaniem oraz minimalizowaniem skutków COVID-19 prowadzono m.in. kontrole obiektów handlowych, usługowych, branży gastronomicznej, placówek oświatowych, stacji paliw, itd. W zakresie przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych w związku z wystąpieniem stanu epidemii wywołanym zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 przeprowadzono **329** kontroli obiektów na terenie powiatu koneckiego.

Przeprowadzono ogółem **9733** kontroli i wizytacji, wydano **275** decyzji ogółem, w tym **149** merytorycznych i **126** płatniczych, **16** postanowień, nałożono **19** mandatów na kwotę **9620 zł**.

W ramach urzędowej kontroli żywności, monitoringu jakości wody do spożycia, z kąpielisk i basenów pobrano ogółem **366** próbek do badań, w tym **175** próbek wody i **183** próbki żywności oraz **7** próbek mieszanin chemicznych na zawartość alkoholu metylowego i **1** próbkę produktu kosmetycznego na zawartość formaldehydu.

Przeprowadzono **978** badań dotyczących higienicznej oceny warunków pracy uczniów, tj. **138** ocen tygodniowych rozkładów lekcyjnych, które oceniono w 10 placówkach, łącznie w 138 oddziałach klasowych, **94** oceny ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych, które oceniono w 1 placówce, łącznie 94 stanowiska oraz **746** ocen obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych, które oceniono w 6 placówkach, w tym w 49 oddziałach, łącznie 746 uczniów. Wykonano również **1774** oznaczenia fizyczne, tj. w 1 placówce w 9 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla 94 stanowisk pracy oraz w 6 placówkach w 49 oddziałach dla 746 dzieci dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz ciężaru jego tornistra.

Prezentowane dane statystyczne pochodzą ze sprawozdań statystycznych za rok 2022 sporządzonych przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Końskich w ramach badań statystycznych statystyki publicznej i stanowią porównawczą analizę występowania chorób zakaźnych, zawodowych, wyników badań i kontroli nadzorowanych obiektów wraz z ich oceną w ramach szacowania ryzyka zdrowotnego.

Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego uwzględniającą istniejące oraz mogące się pojawić zagrożenia oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych.

Realizacja zadań odbywała się poprzez pracę w zakresie określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz w oparciu o wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego.

Przeprowadzana analiza wyników działań nadzorowych na terenie powiatu koneckiego, wskazuje, że stan bezpieczeństwa sanitarnego społeczeństwa ulega stałej poprawie. Nadal jednak, stwierdza się negatywne zjawiska w sferze sanitarnej oraz epidemiologicznej, co świadczy o konieczności kontynuowania stałego nadzoru sanitarnego, obejmujące działania prewencyjne, monitoringowe i naprawcze.

I. Ocena zagrożenia epidemiologicznego

W 2022 r. w związku z trwającym stanem epidemii na terenie Rzeczypospolitej Polskiej a następnie, wprowadzonym 16 maja 2022 r. stanem zagrożenia epidemicznego wywołanym zakażeniami koronawirusem SARS-CoV-2 działalność przeciwepidemiczna Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Końskich w dalszym ciągu skoncentrowana była na zwalczaniu zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2.

Prowadzenie ww. działań w znacznym stopniu usprawnił system **SEPIS** (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej). To innowacyjne rozwiązanie cyfrowe, wprowadzone w 2020 r. i modyfikowane o nowe funkcjonalności w latach 2021 i 2022, pozwoliło na szybkie reagowanie, między innymi przy przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych z osobami zakażonymi SARS-CoV-2. Pozwoliło również znacząco skrócić czas rozpatrywania indywidualnych spraw przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W systemie SEPIS umożliwiono zgłaszanie przez lekarzy z poziomu gabinet.gov Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych oraz rejestrowanie ognisk wywołanych SARS-CoV-2.

W 2022 r. na terenie powiatu koneckiego:

- zarejestrowano 3403 przypadki dodatniego wyniku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2,
- zarejestrowano 76 zgonów z powodu COVID-19,
- objęto obowiązkową kwarantanną 4851 osób,
- hospitalizowano 349 pacjentów z powodu zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2,
- przeprowadzono 8254 wywiady epidemiologiczne,
- przeprowadzono 329 kontroli w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących przeciwdziałania epidemii COVID-19,
- 2 osobom zlecono badania w kierunku zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 przed przyjęciem do zakładu opieki długoterminowej,
- zarejestrowano i opracowywano 8 ognisk zakażeń COVID-19.

Na terenie powiatu koneckiego w 2022 r. szczepieniom w ramach realizacji Programu Szczepień Ochronnych podlegało **11761** dzieci i młodzieży do lat 19. Pracownicy Sekcji Przeciwepidemicznej PIS w Końskich prowadzą nadzór nad dystrybucją i zużyciem preparatów szczepionkowych oraz warunkami wykonywania szczepień. Na terenie powiatu koneckiego znajduje się **13 podmiotów leczniczych** prowadzących działalność w zakresie ambulatoryjnych świadczeń zdrowotnych **wykonujących szczepienia**, w których w 2022 r. przeprowadzono **13 kontroli**. Wykonawstwo szczepień przebiega zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych i utrzymane jest na dobrym poziomie.

Ocenę sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych w powiecie koneckim opracowano, w oparciu o dane zgłoszonych przypadków zachorowań i zakażeń do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich. Dokonana na tej podstawie ocena wskazuje, że **odnotowano wzrost zachorowań na choroby zakaźne**. Liczba zgłoszonych zachorowań innych niż COVID-19 jednostek chorobowych była wyższa w stosunku do roku poprzedniego z powodu przywrócenia pełnego dostępu do lekarzy i diagnostyki, ale także zniesienia ograniczenia przemieszczania się ludzi, stosowania zasad dystansu, maseczek w miejscach publicznych. Odwołanie stosowania wskazanych obostrzeń zwiększyło możliwość transmisji wszystkich zakażeń. **Obowiązek zakrywania ust i nosa przy pomocy maseczki pozostał w budynkach, w których jest prowadzona działalność lecznicza, oraz w aptekach.**

Dane za rok 2022, zostały porównane z danymi za rok 2021 oraz w niektórych chorobach z danymi za ostatnie kilka lat.

Do PSSE w Końskich wpłynęło **4023** (rok 2021 - 3522 przypadki) przypadków zgłoszeń podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne. Łącznie w 2022 r. przeprowadzono **8 399 dochodzeń epidemiologicznych**, w związku ze zgłoszeniem podejrzeń zachorowań i zachorowań na choroby zakaźne (rok 2021 - 14293 dochodzeń epidemiologicznych).

Grypa oraz **zachorowania grypopodobne**, w okresie przed pandemią koronawirusa SARS-CoV-2, była jedną z jednostek chorobowych odznaczającą się najwyższym wskaźnikiem zapadalności wśród chorób zakaźnych występujących w Polsce. W 2022 roku zgłoszono do Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich **75 zachorowań lub podejrzeń zachorowań na grypę**, w tym jedno potwierdzone laboratoryjnie (w 2021 r. – nie zgłoszono przypadków zachorowań na grypę i choroby grypopodobne). Po zniesieniu większości obostrzeń covidowych, otwarta została droga do łatwego szerzenia się wirusa grypy. Teraz, kiedy nie zachowuje się dystansu, zapomina się dezynfekować ręce, jak nie nosi się masek, większość ludzi jest narażona na kontakt z wirusem. Zarówno COVID-19, jak i grypa mogą rozprzestrzeniać się drogą kropelkową – z osoby na osobę, które są w pobliżu lub w bliskim kontakcie ze sobą oraz przez kontakt ze skażonymi przedmiotami lub poprzez ręce, a źródłem zakażenia jest zakażony człowiek.

W roku 2022 zarejestrowano **1 przypadek wirusowego zapalenia wątroby typu A**. Wirusowe zapalenie wątroby typu A (WZW A) jest wysoce zakaźną chorobą wywoływaną przez wirus zapalenia wątroby typu A (hepatitis A virus, HAV).

Gruźlica jest chorobą zakaźną, wywołaną zakażeniem prątkiem gruźlicy, która z reguły zajmuje płuca, choć zdarzają się przypadki gruźlicy pozapłucnej. Do Powiatowej Stacji

Sanitarно - Epidemiologicznej w Końskich w 2022 roku zgłoszono **16 przypadków** (w 2021 r. - 20 osób) zachorowań na gruźlicę, w tym **1 przypadek gruźlicy pozapłucnej (gruźlica jelit)**.

W 2022 r. zarejestrowano **10 przypadków choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae*** (wszystkie przypadki zgłoszono jako posocznice).

W związku ze zgłoszonym przez lekarzy w 2022 r. **narażeniem na wściekliznę**, przeprowadzono **80** dochodzeń epidemiologicznych z powodu pokąsań przez zwierzęta, w tym **12** przypadków pokąsania przez kota, **1** przypadek pokąsania przez kunę, **1** przypadek pokąsania przez wiewiórkę, **1** przypadek pokąsania przez lisa i **65** przypadków pokąsań przez psy. Do **szczepień p/wściekliznie** zakwalifikowano **14** osób (w 2021 r. - 9 osób).

W 2022 r. zgłoszono **3 przypadki inwazyjnej choroby meningokokowej**, wywołanej przez *Neisseria meningitidis* typu **B**: w tym **2 posocznice** oraz **1 zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych**. Wszystkie osoby chore poddane były hospitalizacji. Osoby z bliskiego kontaktu z chorymi poinformowano o konieczności obserwacji swojego stanu zdrowia oraz kontaktu z lekarzem w celu przyjęcia chemioprophylaktyki. Choroba charakteryzuje się szybkim narastaniem objawów zapalenia opon mózgowo-rdzeniowych z często towarzyszącą wysypką plamisto-grudkową. Drobnoustroje powodujące chorobę meningokokową kolonizują jamę nosowo-gardłową i są przenoszone drogą kropelkową lub przez kontakt bezpośredni. Szerzenie się zachorowania odbywa się zazwyczaj za pośrednictwem bezobjawowych nosicieli, którzy mogą stanowić do 25% populacji, a w środowiskach zamkniętych do 80%. Do rozwinięcia klinicznej choroby dochodzi mimo wszystko rzadko. Szczególnie narażone są osoby z niedoborami odporności.

W 2022 r. **nie zgłoszono zachorowań na odrę, krztuśca, różyczkę, świnkę, wirusowe zapalenia opon mózgowych, zatruc pestycydami, zatruc grzybami oraz chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae***. Pozostałe jednostki chorobowe wykazują tendencję wzrostową lub zachorowalność utrzymuje się na tym samym poziomie co w roku 2021.

W 2022 r. wystąpiło ognisko wywołane przez rotawirusy wśród uchodźców z Ukrainy:
- liczba osób zakażonych – 5, dzieci w wieku: od 1 roku do 8 lat, wszystkie dzieci hospitalizowano i po przeleczeniu wypisano ze szpitala w stanie dobrym. Źródłem zakażenia był prawdopodobnie pierwszy hospitalizowany pacjent, u którego objawy wystąpiły kilka godzin po przybyciu do ośrodka. Pozostałe dzieci prawdopodobnie zakażyły się drogą kropelkową poprzez kontakt bezpośredni z chorym lub zanieczyszczonymi przez jego wydzieliny przedmiotami i powierzchniami. Rotawirusy są bardzo zaraźliwymi patogenami. Nasilenie liczby zakażeń ma charakter sezonowy. W naszym klimacie najczęściej infekcji rotawirusowych występuje zimą i wczesną wiosną. Rotawirusy przenoszą się głównie drogą pokarmową np. po nieumyciu rąk po wyjściu z toalety, kropelkową – po kontakcie z wydzielinami z dróg oddechowych, przez

bezpośredni kontakt z osobą chorą, po kontakcie z powierzchniami na których występuje wirus – na powierzchniach suchych może się utrzymywać nawet przez kilka tygodni. Po wnikięciu do organizmu wirus namnaża się i uszkadza nabłonek jelita cienkiego, co skutkuje wystąpieniem ostrej biegunki u osoby zakażonej.

W 2022 r. w Szpitalu Specjalistycznym w Końskich wystąpiło ognisko wywołane przez chorobotwórcze bakterie *Acinetobacter baumannii*. Zakażenie rozwinęło się u dwóch pacjentów jako infekcja dróg oddechowych. Szpitalnym ogniskiem epidemicznym określa się występowanie co najmniej dwóch zachorowań wywołanych tym samym drobnoustrojem, pozostających ze sobą w związku epidemiologicznym. Należy podkreślić, że przebieg i charakter ogniska epidemicznego różni się w zależności od rodzaju czynnika etiologicznego, postaci klinicznej, profilu oddziały oraz grupy hospitalizowanych chorych.

W 2022 roku zaobserwowano **wzrost liczby zachorowań dla ospy wietrznej**, co jest zgodne z 2-3 letnią cyklicznością tej jednostki chorobowej.

Obecnie, z uwagi na wysoki stan zaszczepienia populacji, sporadycznie dochodzi do wystąpienia ostrego **WZW B (w 2022 r. zgłoszono 2 przypadki)**, częściej rozpoznaje się przypadki zapalenia przewlekłego, nabytego w przeszłości.

Sytuacja epidemiologiczna **wirusowego zapalenia wątroby typu C (w 2022 r. zgłoszono 2 przypadki)** przypomina tę, jaka istniała w dziedzinie wirusowego zapalenia wątroby typu B przed wprowadzeniem szczepień ochronnych. Zwiększająca się liczba wykrywanych i zgłaszanych zachorowań jest wynikiem polepszenia diagnostyki w kierunku zakażeń HCV. Lepsza dostępność testów diagnostycznych sprawia, że u coraz większej liczby osób jest rozpoznawane zakażenie, co z kolei może zmniejszyć transmisję wirusa. Wprowadzenie testów typu antygen/przeciwciało skraca do minimum okres okienka serologicznego, to zaś może pomóc w rozpoznawaniu zakażenia HCV we wczesnym okresie. Z powodu braku możliwości czynnego uodpornienia przeciw WZW typu C, profilaktyka polega na przestrzeganiu zasad aseptyki i antyseptyki w podmiotach leczniczych oraz we wszystkich zakładach świadczących usługi dla ludności, w których wykonuje się zabiegi naruszające ciągłość tkanek (tatuáže, przekłuwanie uszu, manicure, piercing itp.).

II. Jakość wody do spożycia i ciepłej wody użytkowej

Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal prowadziła na bieżąco **monitoring jakości wody do spożycia**.

W 2022 r. PPIS w Końskich objął nadzorem sanitarnym **22 urządzenia wodociągowe**, w tym **18 wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w wodę** i **4 podmioty wykorzystujące wodę, pochodzącą z indywidualnego ujęcia** w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej.

Skontrolowano **100%** urządzeń wodociągowych znajdujących się w ewidencji PSSE w Końskich.

W 2022 r. przeprowadzono **23 kontrole sanitarne urządzeń wodnych**, **110 kontrole jakości wody do spożycia**, **pobrano 110 próbek wody** (w tym 94 próbki do monitoringu parametrów grupy A i 16 próbek do monitoringu parametrów grupy B).

Wydano ogółem **12 decyzji administracyjnych**, w tym: 1 decyzja na poprawę jakości wody do spożycia, 1 decyzja – umorzenie postępowania administracyjnego, 3 decyzje o wygaśnięciu, 3 decyzje – oceny jakości wody, 4 decyzje płatnicze; **33 oceny jakości wody do spożycia** (w tym 24 oceny okresowe, 9 ocen obszarowych)

W roku sprawozdawczym do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich została wniesiona przez mieszkankę Radoszyc, **1 interwencja dotycząca jakości wody do spożycia z wodociągu Radoszyce**, tj.: **nieakceptowalna barwa wody (żółtawy kolor, mętna)** o przedmiotowej interwencji poinformowano zarządcę wodociągu celem podjęcia stosownych działań.

W 2022 r. prowadzone było postępowanie administracyjne w związku z **pogorszeniem się jakości wody w 1 wodociągu (inny podmiot)**. Stwierdzono **nieprawidłowy skład fizykochemiczny wody w wodociągu Koliszowy HUZAR gm. Ruda Maleniecka**.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał **1 decyzję** stwierdzającą **warunkową przydatność wody do spożycia** w wodociągu Koliszowy HUZAR, ze względu na **ponadnormatywne wartości mętności, manganu i żelaza**, jednocześnie zarządzając podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu wody w sieci wodociągowej do składu fizykochemicznego spełniającego obowiązujące wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia. W wyniku przeprowadzonych przez zarządcę wodociągu skutecznych działań naprawczych oraz na podstawie sprawozdań z przeprowadzonych badań wody z przedmiotowego wodociągu postępowanie zakończono. Na koniec roku sprawozdawczego 2022 oceniono, że jakość wody z wodociągów nadzorowanych przez PPIS w Końskich

odpowiadała wymogom rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Państwowa Inspekcja Sanitarna w Końskich przeprowadziła **kontrole jakości ciepłej wody użytkowej** w kierunku obecności bakterii *Legionella sp.* w podmiotach leczniczych (2 szpitale, 1 hospicjum i 1 inny podmiot), budynkach zamieszkania zbiorowego (2 hotele, 2 ośrodki wypoczynkowe, 2 obiekty pomocy społecznej, 1 dom dziecka, 1 bursa szkolna, 2 pływalnie) – pobrano ogółem **48 próbek wody**.

Jakość wody w instalacjach ciepłej wody użytkowej nie budziła zastrzeżeń, za wyjątkiem wody z 2 obiektów (1 szpital, 1 obiekt pomocy społecznej), gdzie w 4 próbkach ciepłej wody, stwierdzono ponadnormatywną obecność bakterii *Legionella sp.* - „średnie” **skażenie ciepłej wody w instalacji wewnętrznej ciepłej wody**.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich wydał ogółem **2 decyzje administracyjne**, nakazujące bezzwłoczne podjęcie działań naprawczych polegających na doprowadzeniu jakości wody ciepłej użytkowej w instalacjach wewnętrznych do wartości zgodnych z rozporządzeniem.

W wyniku badań jakości ciepłej wody użytkowej wykonanych w ramach kontroli wewnętrznej przez właścicieli obiektów, stwierdzono, że jakość wody ciepłej spełnia wymagania sanitarne.

Zabezpieczenie awaryjne w razie skażenia mikrobiologicznego wody lub awarii ujęć na terenie powiatu koneckiego, ze względu na brak studni publicznych oraz zbyt małą ilość cystern i innych zbiorników magazynujących wodę w dalszym ciągu jest niezadowalające pomimo pewnej poprawy w tym zakresie, tj. wyposażenia części przedsiębiorstw wodociągowych w atestowane zbiorniki przeznaczone do kontaktu z żywnością i wodą pitną, umożliwiające dowóz wody na wypadek konieczności zapewnienia mieszkańcom zastępczego zaopatrzenia w wodę do spożycia.

III. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Działania nadzorowe o charakterze profilaktyki inwestycyjnej dotyczyły kontroli pod kątem zapewnienia właściwego stanu sanitarno – zdrowotnego w nowo realizowanych obiektach, takich jak: obiekty żywienia – żywnościowe, obiekty oświaty, zakłady pracy oraz braku ponadnormatywnego oddziaływania obiektów na środowisko, w tym zdrowie ludzi.

W 2022 r. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny zajął **111 stanowisk** (postanowienia dot. uzgodnienia przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach; opinie sanitarne dot. dokumentacji projektowej; opinie sanitarne w drodze postanowień o konieczności wykonania raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko i jego zakresu; pozwolenia w drodze decyzji na użytkowanie obiektu budowlanego; zaopiniowane projektu studium i projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego; uzgodnienia dot. zakresu i stopnia szczegółowości informacji do prognozy oddziaływania na środowisko; uzgodnienia wydane w innej formie; uzgodnienie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko), których celem było zapewnienie właściwych warunków higienicznych i zdrowotnych w obiektach na etapie planowania, projektowania, realizacji i dopuszczenia do użytkowania, oraz wydał **61 decyzji płatniczych** i przeprowadził **14 wizji lokalnych**. **Wydano w I instancji 1 decyzję merytoryczną.**

Ilość załatwianych spraw i wydanych opinii przez Nadzór Zapobiegawczy w poszczególnych zakresach tematycznych w roku 2022:

- Liczba zajętych stanowisk dotyczących strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
 - uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko – **2**,
 - uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko – **2**,
 - opinie projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – **9**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących oceny oddziaływania na środowisko:
 - opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **1**,
 - wydane opinie w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko – **26**,
 - wydane opinie w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach – **1**;
- Uzgodnienie dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych – **49**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego – **15**;
- Liczba zajętych stanowisk dotyczących innych spraw – **6**;

IV. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej i kąpielisk

Bieżący nadzór sanitarny Państwowej Inspekcji Sanitarnej nad obiektami użyteczności publicznej dotyczy różnorodnych obiektów, są to między innymi: kąpieliska, baseny kąpielowe, ustępy publiczne, obiekty pomocy społecznej, hotele i inne obiekty hotelarskie, obiekty wczasowo – turystyczne, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne i odnowy biologicznej, cmentarze, zakłady pogrzebowe, prosektoria i inne obiekty, co powoduje zróżnicowanie wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać obiekty należące do poszczególnych kategorii, w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego osobom z nich korzystającym.

W roku 2022 na **314 obiektów użyteczności publicznej** ujętych w ewidencji Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Końskich skontrolowano **200 obiektów**, przeprowadzono w nich **222 kontrole sanitarne**, dodatkowo przeprowadzono **22 kontrole innych obiektów** (nie ujętych w ewidencji: ekshumacje, samochody do przewozu zwłok i szczątków ludzkich) oraz **2 kontrole jakości wody z kąpielisk**.

Powyższa liczba nie uwzględnia kontroli urządzeń wodnych (wodociągów) i podmiotów leczniczych.

W 2022 r. PPIS w Końskich **wniósł 1 interwencję w związku z brakiem dostępu do ustępów publicznych/ogólnodostępnych w miejscowości wypoczynkowej Sielpia w sezonie letnim 2022 r.** skierowaną do Burmistrza Miasta i Gminy Końskie, poinformowani o niej zostali także zarządca kąpieliska, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komenda Powiatowa Policji w Końskich. W wyniku kontroli przeprowadzonej w dniu 01.07.2022 r. przez upoważnionych przedstawicieli PPIS w Końskich Kąpieliska i plaży w Sielpi w związku z rozpoczętym z dniem 01.07.2022 r. sezonem kąpieliskowym, stwierdzono, że pomimo rozpoczęcia sezonu kąpieliskowego na kąpielisku brak jest ustępów ogólnodostępnych.

Zarządca dla potrzeb kąpieliska zapewnił 2 sanitariaty skanalizowane, kontenerowe.

W 2022 r. ubył 1 obiekt - ustęp publiczny w Końskich na Placu Kościuszki zlikwidowano w związku z przebudową skweru miejskiego w ramach realizacji zadania pod nazwą „Rewitalizacja obszarów miasta Końskie”, w zadaniu przewidziana jest nowa lokalizacja ustępu publicznego.

W ocenie Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich na terenie powiatu koneckiego **liczba toalet dostępnych publicznie w stosunku do liczby mieszkańców jest niewystarczająca**, a odpowiednia liczba toalet dostępnych publicznie jest jednym z elementów, które mają wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa sanitarnego.

W dalszym ciągu na terenie powiatu nie w pełni uporządkowana jest gospodarka ściekowa.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2022 wydał **17 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok/szczątków ludzkich.**

Na wniosek Starosty Koneckiego, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w roku 2022 wydał **11 opinii w formie postanowienia na sprowadzenie zwłok z zagranicy.**

W sezonie letnim 2022 r. na terenie powiatu koneckiego Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny objął nadzorem **2 kąpieliska (kąpielisko w Sielpi Wielkiej, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Czarnej Koneckiej w Sielpi Wielkiej, o długości linii brzegowej 50 m i nowo przybyłe kąpielisko w Radoszycach, na zbiorniku wodnym usytuowanym na rzece Plebance w Radoszycach, o długości linii brzegowej 95 m, gdzie wcześniej funkcjonowały 2 miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpieli.**

Przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych i 2 kontrole jakości wody z kąpielisk w Sielpi i Radoszycach, pobrano 2 próbki wody z kąpielisk w ramach kontroli urzędowej jakości wody.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich w oparciu o wyniki badań laboratoryjnych próbek wody **pobranych w ramach kontroli wewnętrznej** prowadzonej przez zarządcę oraz **w ramach kontroli urzędowej,** wydał **10 komunikatów (8 bieżących ocen jakości wody, 2 sezonowe oceny jakości wody)** stwierdzających przydatność wody do kąpieli.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich sprawował w roku 2022 nadzór nad jakością wody w czasie trwania sezonu zgodnie z obowiązującym *rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. w sprawie prowadzenia nadzoru nad jakością wody w kąpielisku i miejscu wykorzystywanym do kąpieli (Dz. U., poz. 255)*

Zgodnie z przyjętą przez Komisję Europejską praktyką pobierania pierwszej próbki wody do badań w kąpielisku, próbka wody przed otwarciem sezonu kąpielowego, powinna zostać pobrana nie wcześniej niż na 10 dni przed rozpoczęciem sezonu.

Decyzji nie wydano, doraźnych zaleceń nie udzielono.

Główny Inspektor Sanitarny przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego przedstawia Komisji Europejskiej informację o liczbie kąpielisk.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku w Sielpi Wielkiej rozpoczął się z dniem 01.07.2022 r., zakończył z dniem 31.08.2022 r. zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.3.2022.GM z dnia 23.02.2022 r., projektem Uchwały Rady Miejskiej w Końskich w sprawie określenia wykazu kąpielisk na terenie Gminy Końskie.

Sezon kąpieliskowy na kąpielisku Radoszyce rozpoczął się z dniem 25.06.2022 r., zakończył

z dniem **31.08.2022 r.** zgodnie z zaopiniowanym pozytywnie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich postanowieniem znak: NHS.9020.13.5.2022.JM z dnia 23.03.2022r. projektem uchwały Rady Miejskiej w Radoszycach w sprawie wykazu kąpielisk zorganizowanych na terenie Gminy Radoszyce oraz określenia sezonu kąpielowego na rok 2022.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich na podstawie wyników badań próbek wody pobranych przed sezonem w ramach kontroli urzędowej stwierdził przydatność wody do kąpeli w kąpielisku Sielpia w Sielpi Wielkiej, gmina Końskie o czym Komunikatem Nr 1/2022 z dnia 27.06.2022 r. (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Sielpia), poinformowano: zarządcę kąpieliska, Gminę Końskie, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komendę Powiatową Policji w Końskich oraz stwierdził przydatność wody do kąpeli w kąpielisku Radoszyce, gmina Radoszyce, o czym Komunikatem Nr 1/2022 z dnia 23.06.2022 r. (bieżąca ocena jakości wody w kąpielisku Radoszyce), poinformowano zarządcę kąpieliska – Gminę Radoszyce, Starostwo Powiatowe w Końskich, Komisariat Policji w Radoszycach, nie odnotowano sytuacji mogących powodować pogorszenie jakości wody w kąpielisku oraz stanowiących zagrożenie dla zdrowia kąpiących się osób.

Przed sezonem letnim 2022 r. w dalszym ciągu prowadzone były prace związane z rewitalizacją zbiornika wodnego oraz terenu plaży i kąpieliska w Sielpi.

W sezonie letnim 2022 r. na terenie powiatu koneckiego nie były organizowane miejsca okazjonalnie wykorzystywane do kąpeli.

W ewidencji PSSE w Końskich znajdują się **2 pływalnie**: Pływalnia Miejska w Końskich i Pływalnia Kryta przy Świętokrzyskim Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze.

W 2022 r. przeprowadzono **2 kontrole** stanu sanitarnego pływalni, **2 kontrole** jakości wody z pływalni, pobrano **15 próbek wody** do badania w tym **2 próbki wody** doprowadzanej do pływalni.

Jakość wody odpowiadała wymogom określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (tekst jednolity: Dz. U. z 2022 r., poz. 1230).

Kontrole wykazały, że w nadzorowanych obiektach prowadzona jest systematyczna, udokumentowana kontrola wewnętrzna jakości wody, zgodnie z harmonogramem uzgodnionym z PPIS w Końskich.

V. Stan sanitarny podmiotów, w których wykonywana jest działalność lecznicza

PPIS w Końskich nadzoruje **167 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym: **43 podmioty lecznicze** – 2 szpitale, 3 inne niż szpitale, 38 podmiotów leczniczych wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria, medyczne laboratoria diagnostyczne, inne) oraz **124 praktyki zawodowe** prowadzące działalność leczniczą.

W 2022 r. skontrolowano ogółem przez przedstawicieli PPIS w Końskich **51 podmiotów wykonujących działalność leczniczą**, w tym 27 podmiotów leczniczych, 24 praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą.

W **podmiotach wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne** i w **podmiotach prowadzących działalność leczniczą wykonywaną przez praktykę zawodową** decyzji administracyjnych nie wydano, zaleceń nie udzielono. W skontrolowanych obiektach poddawano ocenie między innymi stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, postępowanie z odpadami medycznymi w miejscach ich wytwarzania oraz czasowego gromadzenia, postępowanie z odpadami komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną, opracowanie i zastosowanie procedur medycznych. Zaopatrzenie w sprzęt jednorazowy, środki dezynfekcyjne i czystościowe oraz sprzęt niezbędny do utrzymania czystości w nadzorowanych podmiotach jest prawidłowe. Naruszenia wymagań sanitarno – higienicznych w zakresie utrzymania czystości i porządku nie stwierdzono. Dostępność i użycie środków ochrony osobistej personelu jest odpowiednie do zagrożenia. Sprzęt wielorazowego użytku wyjaławiany jest w autoklawach.

Pod nadzorem PPIS w Końskich znajdują się **2 szpitale**. W 2022 r. przeprowadzono 6 kontroli przedmiotowych obiektów, w tym: 2 kontrole w zakresie stanu sanitarno-technicznego i przestrzegania wymagań higienicznych, 2 kontrole w zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych oraz 2 kontrole w zakresie higieny środowiska.

W trakcie kontroli w Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne w Oddziale Dermatologicznym; w Oddziale Neurologicznym z Pododdziałem Udarowym; we wszystkich pomieszczeniach sal chorych; w Szpitalnym Oddziale Ratunkowym w sali separacyjnej; w Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii w pokoju Koordynatora ds. Pielęgniarstwa; w pomieszczeniu Dyżurki Pielęgniarskiej; w Oddziale Ginekologiczno-Położniczym; w Oddziale Gastroenterologicznym w wc przy Pracowni Endoskopowej; w korytarzu przy windach na piętrze I i V.

W wyniku stwierdzonych nieprawidłowości zostało wszczęte postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania decyzji administracyjnej.

W zakresie systemu kontroli zakażeń szpitalnych wydano zalecenie dotyczące zapewnienia warunków zabezpieczających przed zniszczeniem i dostępem osób nieuprawnionych do dokumentacji z realizacji działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych przechowywanej w pomieszczeniu specjalistów ds. epidemiologii.

Prowadzony jest nadzór nad stanem sanitarno-higienicznym w obiektach prowadzących działalność leczniczą i na tej podstawie należy stwierdzić, iż kierownicy przejawiają dbałość w zakresie zapewnienia jak najlepszego stanu technicznego. Podmioty działalności leczniczej posiadają opracowane procedury, instrukcje oraz standardy postępowania mające na celu zapobieganie zakażeniom, a w szczególności zapobieganie zakażeniom COVID-19. Przestrzeganie przez personel medyczny podmiotów działalności leczniczej procedur oraz utrzymanie właściwego stanu higieniczno – sanitarnego pomieszczeń, wpływają na zapewnienie bezpieczeństwa zarówno pacjentów, jak i pracowników medycznych. Zaopatrzenie placówek leczniczych w środki dezynfekcyjne, w zakresie ilości asortymentu jest wystarczające.

VI. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

Sekcja Nadzoru Środowiska Pracy zajmuje się ochroną zdrowia pracowników przed niekorzystnym wpływem szkodliwości występujących w środowisku pracy w celu zapobiegania powstawaniu chorób zawodowych, poprzez sprawowanie bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania przepisów higieny i warunków środowiska pracy.

W 2022 r. w ewidencji Sekcji Nadzoru Środowiska Pracy znajdowało się **519 zakładów pracy**, w których było zatrudnionych **9562 pracowników**. Większość objętych ewidencją podmiotów to firmy zatrudniające do 50 pracowników – 481 firm. Przeprowadzono 115 kontroli w 98 zakładach zatrudniających 321 pracowników (w 2021 r. - 110 kontroli w 87 zakładach zatrudniających 2975 osób).

W nadzorowanych zakładach **3 osoby** pracowały w **przekroczeniach NDS i NDN w 1 zakładzie** (w 2021 r. odpowiednio: 515 zakłady zatrudniające 9522 pracowników, nie stwierdzono przekroczeń NDS i NDN czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy).

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **11 decyzji merytorycznych, 8 decyzji płatniczych** (w 2021 r. odpowiednio 6 decyzji merytorycznych, 4 płatniczych).

W ramach nadzoru nad warunkami pracy wydano 51 nakazów, które dotyczyły m. in.:

- zapewnienia dla potrzeb pracowników pomieszczeń i urządzeń higieniczno-sanitarnych z bieżącą wodą oraz podłączonych do kanalizacji -1,
- odnowienia powłok malarskich w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych – 2,
- zapewnienia dla potrzeb pracowników indywidualnych zamykanych szafek przeznaczonych do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku – 2,
- aktualizacji rejestrów, kart i oceny ryzyka – 13,
- obniżenia natężeń czynników szkodliwych – 1,
- zapewnienia oświetlenia elektrycznego zgodnego z normą – 2,
- sporządzenie rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze – 2,
- szkoleń w zakresie czynników rakotwórczych – 1,
- badań czynników szkodliwych dla zdrowia – 25,
- oznakowania miejsc pracy w związku z przekroczeniem hałasu – 1,
- szkoleń w zakresie czynników biologicznych – 1.

Stwierdzono, że pracodawcy w miarę możliwości technicznych poprawili warunki pracy poprzez zakup nowych maszyn i urządzeń, montaż urządzeń odpylających oraz systematyczne przeglądy, konserwację i naprawy maszyn.

Przeprowadzono **19 kontroli** w ramach **nadzoru nad substancjami i preparatami chemicznymi**:

- **2 kontrole dalszych użytkowników** - formulatorów wg REACH,
- **16 kontroli dystrybutorów** substancji chemicznych i ich mieszanin,
- **1 kontrolę u stosujących** substancje chemiczne i ich mieszaniny, którzy nie są formulatorami wg REACH.

Nie wydawano decyzji.

W ramach nadzoru **pobrano 7 prób mieszanin chemicznych na zawartość alkoholu metylowego**.

W ramach nadzoru **nad prekursorami kategorii 2 i 3** przeprowadzono **13 kontroli** w tym:

- **6 kontroli** dotyczących wprowadzania do obrotu,
- **7 kontroli** w podmiotach stosujących **prekursory**.

W ramach nadzoru nad przestrzeganiem przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących **szkodliwych czynników biologicznych** przeprowadzono ogółem **6 kontroli** w **6 zakładach pracy** (nadleśnictwo, oczyszczalnie ścieków). **Wydano 1 decyzję** dotyczącą aktualizacji oceny ryzyka zawodowego z uwzględnieniem narażenia na szkodliwe czynniki biologiczne oraz szkoleń w zakresie szkodliwych czynników biologicznych.

Przeprowadzono **3 kontrole** w 3 zakładach w zakresie występowania **czynników rakotwórczych i mutagennych**. **Wydano 1 decyzję** dotyczącą sporządzenia rejestru prac i rejestru pracowników narażonych na czynniki rakotwórcze oraz szkoleń w zakresie czynników rakotwórczych.

Sekcja prowadzi **elektroniczną bazę danych informacji o czynnikach rakotwórczych** występujących w środowisku pracy i przesyła do centralnego rejestru czynników rakotwórczych w Łodzi.

Przeprowadzono **38 kontroli** w ramach **nadzoru nad produktami biobójczymi**:

- **26 kontroli** w zakresie udostępniania do obrotu produktów biobójczych,
- **12 kontroli** w zakresie stosowania produktów biobójczych.

Nie wydano decyzji.

Przeprowadzono **11 kontroli** w ramach nadzoru w zakresie **wprowadzania do obrotu detergentów**. Nie wydano decyzji.

Przeprowadzono **8 kontroli** w ramach nadzoru w zakresie **wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych**. Nie wydano decyzji.

W ramach nadzoru **pobrano 1 próbę produktu kosmetycznego** na zawartość formaldehydu.

W 2022 r. do PPIS w Końskich wpłynęło **14 zgłoszeń podejrzeń chorób zawodowych**, wydano **11 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej** oraz **2 decyzje o braku podstaw** do stwierdzenia choroby zawodowej (w 2021 r. odpowiednio wpłynęło 27 zgłoszeń, wydano 8 decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej oraz 4 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej).

Najczęściej stwierdzane w latach 2019 - 2022 choroby zawodowe to: pylice płuc, borelioza.

Stwierdzone w roku 2022 choroby zawodowe to: **pylice płuc (9 przypadków)**, **borelioza (2 przypadki)**.

Współpracowano z Wojewódzkim Ośrodkiem Medycyny Pracy w Kielcach, w Łodzi i w Płocku Oddział w Radomiu w zakresie chorób zawodowych.

VII. Działania w zakresie zmniejszenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez nowe narkotyki (tzw. „dopalacze”)

W myśl *art. 4 pkt 11a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 172)*, „**nowa substancja psychoaktywna**” oznacza każdą substancję lub grupy substancji pochodzenia naturalnego lub syntetycznego w formie czystej lub w formie preparatu działającą na ośrodkowy układ nerwowy, inną niż substancja psychotropowa i środek odurzający, stwarzającą zgodnie z rekomendacją Zespołu do spraw oceny ryzyka zagrożeń dla zdrowia lub życia ludzi związanych z używaniem nowych substancji psychoaktywnych, o której mowa w *art. 18b ust. 1 pkt 3*, zagrożenia dla zdrowia lub zagrożenia społeczne porównywalne do zagrożeń stwarzanych przez substancję psychotropową lub środek odurzający, lub które naśladują działanie tych substancji, określoną w przepisach wydanych na podstawie *art. 44f pkt 3* ww. ustawy.

Nowe narkotyki, nowe substancje psychoaktywne, często potocznie zwane „*dopalaczami*” - to produkty o zróżnicowanym składzie, które łączy jedna wspólna cecha: zawierają substancje psychoaktywne działające na układ nerwowy człowieka w podobny sposób do dotychczas znanych narkotyków.

Substancje te są zarówno produkowane przez człowieka, czyli syntetyczne, jak i pozyskiwane z roślin. Substancje te nawet tak samo nazwane, mogą różnić się składem. Dlatego bardzo łatwo je przedawkować.

Na terenie powiatu koneckiego w 2022 roku **nie funkcjonowały rozpoznane podmioty w zakresie wprowadzania do obrotu i produkcji nowych narkotyków.**

W ramach monitoringu obecności na rynku nowych narkotyków w ubiegłym roku podczas przeprowadzania bieżących kontroli nie stwierdzono w obrocie produktów, które mogłyby być „*dopalaczami*”.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich z uwagi na brak funkcjonujących oraz podejrzanych podmiotów gospodarczych o produkcję lub wprowadzanie do obrotu nowych substancji psychoaktywnych nie prowadził wspólnych kontroli z Policją lub Służbą Celną, jak również nie przejmował spraw w powyższym zakresie.

W 2022 roku w ramach współpracy z Szpitalnym Oddziałem Ratunkowym w Końskich w zakresie informowania o przypadkach zatrucia „*dopalaczami*”, **nie odnotowano zgłoszeń.**

VIII. Nadzór nad placówkami nauczania, wychowania i wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2022 skontrolowano **42 stałe placówki nauczania i wychowania** oraz **56 placówek wypoczynku letniego i zimowego**. Przeprowadzono w nich łącznie **134 kontrole**, w tym 42 kompleksowe, 56 wypoczynku, 6 obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, 21 gotowości szkolnej, 6 rekontroli i 3 tematyczne.

Wydano **5 decyzji administracyjnych** na poprawę stanu sanitarno-technicznego oraz **2 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń**. Decyzje na poprawę stanu sanitarno-technicznego wydano dla przedszkola, szkoły podstawowej, zespołu szkół i ośrodka wychowawczego dla młodzieży, dotyczyły one nieodpowiedniego stanu sanitarno-technicznego podłóg, ścian i sufitów, niewłaściwego miejsca i urządzeń do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych, niewystarczającej ilości dostępnej bieżącej ciepłej wody oraz braku pełnego ogrodzenia placówki.

W roku 2022 **zakończono 3 postępowania administracyjne**, z czego jedno wszczęte w 2022 r. (ośrodek dla młodzieży), pozostałe dwa wszczęte w 2021 r. (szkoły podstawowe). Obecnie **toczą się 2 postępowania wszczęte przed 2022 rokiem**. Jedno z nich z 2018 roku (zespół szkół), dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w 8 salach lekcyjnych, zapewnienia wentylacji mechanicznej w sanitariatach dla dzieci szkolnych, przedszkolnych i personelu oraz zapewnienia właściwego stanu sanitarno-technicznego wewnętrznej instalacji kanalizacji sanitarnej w łazienkach. Drugie z 2017 roku, dotyczy doprowadzenia do należytego stanu sanitarno-technicznego podłóg w 5 salach dydaktycznych (przedszkole).

Toczy się również 1 postępowanie wszczęte przez ŚPWIS i dotyczy obiektu, który zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa został w 2020 roku przekazany pod nadzór PPIS w Końskich. Postępowanie z 2013 roku, dotyczy zapewnienia ogrodzenia budynku szkoły od strony wejścia głównego.

W celu oceny warunków pracy ucznia **wykonano ogółem 978 badań**; były to oceny tygodniowych rozkładów lekcji, które oceniono w 10 placówkach, łącznie w **138 oddziałach klasowych** oraz **ocena ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych**, której dokonano w 1 placówce, łącznie **94 stanowiska** a także **ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych**, którą objęto 6 placówek w tym 49 oddziałów w szkołach podstawowych w klasach 1-4, łącznie **746 uczniów**. Wykonano również **1774 oznaczenia fizyczne**, tj. w 1 placówce w 9 oddziałach dokonano pomiaru wzrostu ucznia, wysokości stolika oraz krzesła dla

94 stanowisk pracy oraz w 6 placówkach w 49 oddziałach dla 746 dzieci dokonano pomiaru ciężaru ucznia oraz ciężaru jego tornistra.

Tygodniowe rozkłady lekcji oraz ergonomię mebli w skontrolowanych placówkach **oceniono pozytywnie**.

W przypadku **oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych** uzyskano następujące wyniki, na **746 uczniów** poddanych badaniom tylko **242 mieściło się w niskiej normie** (ciężar tornistra stanowi do 10% masy ciała ucznia), **369 w normie** (ciężar tornistra stanowi między 10 a 15% masy ciała ucznia), natomiast **135 miało tornistry powyżej normy**, tzn. waga tornistra stanowiła powyżej 15% masy ciała ucznia.

Na przekroczenie dopuszczalnej wagi tornistrów lub plecaków mają wpływ takie czynniki jak m.in.:

- książki wraz z ćwiczeniami, piórniki, strój na zajęcia W-f (ubranie sportowe i buty), drugie śniadanie (kanapka w plastikowym pudełku, owoce i picie), materiały na plastykę czy technikę;
- obciążenie podręcznikami i zeszytami z przedmiotów, które nie były ujęte w programie nauczania w danym dniu;
- noszenie rzeczy niezwiązanych z programem nauczania, takich jak: albumy, zabawki, butelki z napojami;
- rodzaj materiału z jakiego wykonany jest tornister lub plecak;
- niewystarczający nadzór rodziców i opiekunów oraz nauczycieli nad zawartością tornistrów.

Z obserwacji wynika iż, szafki szkolne załatwiają problem w dość niewielkim stopniu, bo uczniowie często muszą zabierać książki do domu, by się z nich uczyć i odrabiać prace domowe.

Podczas oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych **prowadzono czynności informacyjno-edukacyjne** głównie z zakresu wad postawy, promowano zagadnienia związane z „dobrze spakowanym tornistrem” oraz zobowiązano dyrektorów placówek do profilaktyki w powyższym zakresie. Dyrektor jako organizator życia szkoły, sprawując nad nią ogólny nadzór, powinien włączać jak najszersze grono osób, przede wszystkim nauczycieli, rodziców i opiekunów do działań kierowanej przez siebie placówki w zakresie promowania zdrowego stylu życia: przekazywać zalecenia, ustalać jednolity, wspólny schemat postępowania, mając na uwadze cel naczelny dla wszystkich, jakim jest kształtowanie już w szkole prawidłowych nawyków zdrowotnych.

IX. Nadzór nad bezpieczeństwem żywności, żywienia i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W 2022 r. z **983 obiektów objętych nadzorem** znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Końskich skontrolowano 201 obiektów, tj.: 20,45%.

Kontrolą objęto zakłady produkcyjne, zakłady obrotu żywnością, zakłady żywienia zbiorowego otwarte i zamknięte, obiekty ruchome i tymczasowe, środki transportu żywności jak również produkcję pierwotną.

W skontrolowanych obiektach:

- przeprowadzono łącznie **250 kontroli i rekontroli sanitarnych**,
- wydano **129 decyzji administracyjnych** (w tym: **85 decyzji merytorycznych oraz 44 decyzje płatnicze**),
- nałożono **16 mandatów karnych na łączną kwotę 8900 zł**.

W 2022 r. z 201 obiektów skontrolowanych, **sklasyfikowano 98 obiektów**. Z ogólnej liczby obiektów sklasyfikowanych wszystkie zostały ocenione jako obiekty „zgodne” z wymaganiami”, wg ujednoczonych arkuszy oceny stanu sanitarnego dla poszczególnych rodzajów obiektów.

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w nadzorowanych obiektach w 2022 r. dotyczyły następujących obszarów:

1. W zakresie zarządzania zakładem, kontrolą wewnętrzną i systemami zarządzania bezpieczeństwem żywności w tym prawidłowość procedur i ich realizacja (GHP, GMP, HACCP):

- nie przeprowadzono badania lodów zgodnie z harmonogramem badania gotowego wyrobu w dokumentacji HACCP,
- brak harmonogramów badań wyrobu gotowego, nie przedłożono sprawozdań z badań wyrobu gotowego,
- brak procedur dot. szkoleń pracowników,
- nie przeprowadzono procesów mycia i dezynfekcji jaj, co jest niezgodne z procedurą w dokumentacji HACCP,
- nie przeprowadzono badań dla bułki tartej zgodnie z normą zakładową,
- brak realizacji procedur/instrukcji znajdujących się w dokumentacji HACCP,
- brak analizy zagrożeń w dokumentacji zakładu,
- nie zrealizowano badań ciasta zgodnie z harmonogramem badań wyrobu gotowego w dokumentacji HACCP w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych,
- brak opracowanego harmonogramu badań w zakresie monitoringu z obszarów produkcyjnych i sprzętu w kierunku zanieczyszczeń L. monocytożnych zgodnie z rozp. 2073/2005,
- niedostosowana dokumentacja HACCP w związku ze zmianą wyposażenia i zmianą profilu działalności zakładu,

- brak realizacji postanowień instrukcji w dokumentacji GHP/GMP w zakresie magazynowania towaru,
- rejestry w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone niezgodnie z dokumentacją HACCP, stworzono własne rejestry odbiegające od wzorów kart kontroli w dokumentacji HACCP,
- brak rejestrów prowadzonych zgodnie z dokumentacją HACCP, w tym protokołów szkoleń pracowników,
- brak w dokumentacji procedury w zakresie znakowania i mrożenia świeżego zakupionego mięsa i przechowywania gotowych zamrożonych dań oraz badań właściwości w zakresie przechowywania gotowych wyrobów zamrożonych przez właściciela zakładu,
- brak realizacji procedur zgodnie z systemem HACCP.

2. W zakresie stanu techniczno-sanitarnego zakładu:

- niewłaściwy stan techniczno-sanitarny sufitów, ścian, blatów technologicznych, agregatu chłodniczego w komorze chłodniczej, sprzętu: okap gastronomiczny nieczynny, otwory wentylacyjne zasłonięte workami papierowymi.

3. W zakresie higieny produkcji, dystrybucji i sprzedaży:

- ograniczona przestrzeń robocza, która utrudnia procesy mycia i dezynfekcji,
- niewłaściwy stan higieniczno-sanitarny powierzchni, sprzętu (w tym: maszyn, urządzeń, zlewozmywaków), brak segregacji asortymentowej w urządzeniach chłodniczych, magazynach,
- brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- niewłaściwe przechowywanie odpadów poprodukcyjnych,
- brak potwierdzeń odbioru zużytego tłuszczu smażalniczego,
- zamrożone, nieoznakowane wyroby gotowe,
- znakowanie wyrobów niezgodne z rozporządzeniem 1169/2011,
- katalog wyrobów nieopakowanych niekompletny (brak wykazu dla wszystkich produkowanych w zakładzie wyrobów),
- brak ciepłej bieżącej wody, brak syfonu lub brak bieżącej wody przy niektórych stanowiskach,
- stwierdzono w zakładzie surowce tzw. „brudne”, podczas gdy w zakładzie brak warunków do obróbki wstępnej,
- niewłaściwe przechowywanie wyrobów gotowych (możliwość zanieczyszczenia wtórnego),
- środek dezynfekcyjny do powierzchni i mydło antybakteryjne po terminie ważności w związku z tym procesy mycia rąk (higiena osobista pracowników) oraz czyszczenia, mycia i dezynfekcji powierzchni nie mogą się skutecznie odbywać,
- drobny sprzęt myty w brodziku usytuowanym przy odpadach (brodzik pierwotnie przeznaczony do innego celu),
- brak segregacji asortymentowej oraz brak rozdziału surowców i gotowych wyrobów, co może skutkować wtórnym zanieczyszczeniem gotowych wyrobów, półprodukty (kremy) nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak realizacji postanowień procedur dokumentacji HACCP w zakresie magazynowania surowców i półproduktów, przerwany ciąg chłodniczy surowców,
- w pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw i jaj złożono pojemniki transportowe wyłożone papierem przeznaczone do transportu wyrobów gotowych, co może skutkować wtórnym zanieczyszczeniem pojemników, a w następstwie wtórnym zanieczyszczeniem wyrobu gotowego,

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu (NDP) zawartości kadmu w borowiku mrożonym wyprodukowanym w zakładzie,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych (za niska temperatura dla odgrzewanych dań w bemarze) oraz brak wiedzy personelu w tym zakresie, niewłaściwe przechowywanie kiszonek (za wysoka temperatura), środki spożywcze złożone bezpośrednio na podłodze, wędliny poza urządzeniem chłodniczym,
- przeterminowane środki spożywcze,
- nieoznakowane środki spożywcze w obrocie, brak identyfikowalności,
- opakowania jednorazowego użytku nie zabezpieczone przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak odzieży ochronnej,
- za dużo ilość artykułów spożywczych w magazynie w stosunku do jego powierzchni, brak dostępu do karmników deratyzacyjnych,
- brak środków do mycia rąk i środków do higienicznego ich suszenia przy umywalce do mycia rąk,
- brak znakowania gotowych potraw przechowywanych w urządzeniach chłodniczo-mrożących przechowywanych po wyprodukowaniu w zakładzie,
- brak środków myjąco- dezynfekcyjnych,
- nie zabezpieczone otwory wentylacyjne,
- nieprawidłowo przeprowadzane czynności wstępne przy stanowiskach obróbki wstępnej warzyw i mięsa oraz mycia drobnego sprzętu,
- brak faktur potwierdzających zakup mięsa świeżego,
- zakład nieskutecznie zabezpieczony przed szkodnikami (latające muchy), właściciel nie postępuje zgodnie z opracowaną procedurą HACCP,
- przechowywanie półproduktów w warunkach, które nie są zalecane przez producenta na etykietach,
- w zakładzie przechowywano gotowe produkty kotlety mielone, pierogi wyprodukowane, mięso drobiowe i wieprzowe zapakowane w woreczki foliowe. Produkty i surowce bez znakowania, brak informacji: rodzaj mięsa, nazwa produktu, nr faktury czy inne informacje identyfikujące produkty i surowce,
- brak oznak przeprowadzania czynności mycia i wyparzania jaj konsumpcyjnych w zakładzie, gdzie stosowane są do produkcji potraw w pomieszczeniu prawidłowo wyposażonym,
- brak wyszczególnionych składników wchodzących w skład wyprodukowanych potraw wraz z wyszczególnionymi składnikami alergennymi.
- nieprawidłowy sposób zagospodarowywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego,
- nieprawidłowości dot. komponowania jadłospisów (zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 roku w sprawie grup środków przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach),
- w jadłospisie, który jest udostępniany rodzicom dzieci uczęszczających do przedszkola nie uwzględniono składników, z których produkowane są posiłki,
- przechowywanie zbędnego sprzętu w pomieszczeniach zakładu i na korytarzu,
- pomieszczenia obróbki wstępnej warzyw, mięsa, magazyn urządzeń chłodniczo-mrożących, pomieszczenie socjalne wykorzystywane niezgodnie z przeznaczeniem,

- brak siatek w drzwiach otwieranych na zewnątrz budynku (drzwi wejściowe i od strony zaplecza), co stanowi nieskuteczną ochronę przed szkodnikami,
- stwierdzono brak wykazu składników w przygotowywanych potrawach oraz niesystematyczne prowadzenie raportów magazynowych, brak ilości przeliczeń surowców dla dzieci w wieku przedszkolnym w celu oceny czy realizowane są normy żywienia na energię i składniki odżywcze dla danej grupy wiekowej.

Analizując ustalenia kontrolne z lat ubiegłych stwierdza się, że stan w zakresie sanitarno – higienicznym w obiektach będących pod nadzorem PPIS w Końskich jest na zadowalającym poziomie.

X. Promocja zdrowia i oświata zdrowotna

Promocja Zdrowia i Oświata Zdrowotna realizuje działania wynikające z **Narodowego Programu Zdrowia** oraz aktualnej oceny sytuacji epidemiologicznej i potrzeb środowiskowych.

PPIS w Końskich na szeroką skalę **sprawuje działalność oświatową i promocję zdrowia**. Bardzo ważnym elementem w zakresie promowania zdrowego stylu życia i wszelkich kampanii prozdrowotnych jest **współpraca międzyinstytucjonalna**, tj. z samorządami lokalnymi i innymi jednostkami, co umożliwia przeprowadzenie wielu działań.

W każdym roku sprawozdawczym realizowane są programy i kampanie zdrowotne, o zasięgu krajowym, a także wojewódzkim i powiatowym.

W 2022 r. realizowano ogólnopolskie programy edukacyjne oraz interwencje nieprogramowe. W realizacji powyższych zadań współpracowano z organizacjami, instytucjami oraz placówkami szkolnymi.

PSSE w Końskich w roku 2022 realizowała **10 interwencji programowych** (4 programy krajowe i 6 programów wojewódzkich) oraz wzięła udział w **interwencjach nieprogramowych**. W ramach programów edukacyjnych przeprowadzono następujące działania: wysłano 17 pism inicjujących program i organizacyjnych, dystrybuowano materiały edukacyjne, zorganizowano i przeprowadzono 6 szkoleń, przeprowadzono 1 naradę wdrożeniową, przeprowadzono 7 wizytacji programu w placówce szkolnej (działania te nie obejmują programu profilaktyki HIV/AIDS).

W ramach promocji zdrowia w roku 2022 realizowano **programy krajowe**, m.in.: Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas IV szkoły podstawowej: „Bieg po zdrowie”; „Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”; Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych - Program „ARS, czyli jak dbać o miłość?”; Ogólnopolski program edukacyjny dla przedszkoli „Skąd się biorą produkty ekologiczne”. **Programy wojewódzkie**, m.in.: Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej: „Czyste powietrze wokół nas”; Program edukacji antytytoniowej dla uczniów klas I-III szkół podstawowych: „Nie pal przy mnie, proszę”; Program edukacji antytytoniowej dla uczniów starszych klas szkoły podstawowej: „Znajdź właściwe rozwiązanie”; „Znamię! Znam je?”; „Wybierz życie, pierwszy krok” - poświęcony profilaktyce zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV); „Podstępne WZW”. Wzięto udział w **różnych interwencjach nieprogramowych**, m.in.: Akcja zimowa i letnia „Zdrowe i Bezpieczne Wakacje”; Profilaktyka nowotworów; Profilaktyka używania narkotyków,

w tym środków zastępczych; Profilaktyka antytytoniowa; Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Profilaktyka używania alkoholu; Promocja szczepień ochronnych; Promocja zdrowia i zdrowego stylu życia; Interwencje wynikające z aktualnej sytuacji epidemicznej, tj. w 2022 roku pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Końskich podjęli szereg działań w związku z profilaktyką chorób zakaźnych (9400 odbiorców):

- przeprowadzono 3 dystrybucje materiałów edukacyjnych po ukraińsku nt. profilaktyki COVID-19, profilaktyki HIV/AIDS, profilaktyki gruźlicy i bezpiecznej żywności do 14 podmiotów (ośrodki wypoczynkowe, zakłady opieki zdrowotnej) - 3500 ulotek, broszur;
- w ramach profilaktyki COVID-19: udzielano porad, przeprowadzono setki rozmów telefonicznych (5400 odbiorców); w PSSE w Końskich przygotowano gazetkę nt. akcji #SzczepimySię (100 odbiorców);
- w ramach profilaktyki grypy: w PSSE w Końskich przygotowano gazetkę nt. grypy; zamieszczono informacje na stronie internetowej PSSE Końskie o kampanii #GOTOWINASEZON, a także o akcji informacyjnej Ministerstwa Zdrowia zachęcającej do szczepień przeciw grypie (twitter, facebook) - ogółem 300 odbiorców;
- w ramach profilaktyki wścieklizny: w PSSE w Końskich przygotowano gazetkę nt. wścieklizny i chorób odzwierzęcych -100 odbiorców.

Podsumowanie

Głównym celem działalności Powiatowej Stacji Sanitarnej – Epidemiologicznej w Końskich w roku 2022 było doskonalenie nadzoru sprawowanego przez Powiatową Stację Sanitarnej-Epidemiologiczną w Końskich z wykorzystaniem usług cyfrowych.

Prowadzenie działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w znacznym stopniu usprawnił system **SEPIS** (System Ewidencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej). To innowacyjne rozwiązanie cyfrowe, wprowadzone w 2020 r. i modyfikowane o nowe funkcjonalności w latach 2021 i 2022, pozwoliło na szybkie reagowanie, między innymi przy przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych z osobami zakażonymi SARS-CoV-2. Pozwoliło również znacząco skrócić czas rozpatrywania indywidualnych spraw przez Państwową Inspekcję Sanitarną. W systemie SEPIS umożliwiono zgłaszanie przez lekarzy z poziomu gabinet.gov Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych oraz rejestrowanie ognisk wywołanych SARS-CoV-2.

Działalność Państwowej Inspekcji Sanitarnej ukierunkowana jest na ochronę zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych, jaką m. in.: jest choroba szczególnie niebezpieczna i wysoce zakaźna COVID-19 wywołwana przez SARS-CoV-2 i chorób zawodowych.

Państwowa Inspekcja Sanitarna działająca na terenie powiatu koneckiego w roku 2022 kontynuowała wykonywanie działań nadzorowanych określoną *ustawą z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej*.

Realizacja przyjętych w 2022 roku głównych kierunków działania, służyła **zapewnieniu wysokiego poziomu bezpieczeństwa sanitarnego powiatu koneckiego** i była wynikiem przyjętych przez Polskę i Unię Europejską strategii w obszarze bezpieczeństwa zdrowotnego, jak również występujących zagrożeń.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Końskich realizował zadania w ramach **zintegrowanych systemów działających w Unii Europejskiej**, np. systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych (RASFF), prowadził monitoring jakości wody, nadzór epidemiologiczny oraz ocenę ryzyka zagrożenia bezpieczeństwa żywności (wdrożenia i dokumentowania zasad Dobrej Praktyki Higienicznej - GHP i Dobrej Praktyki Produkcyjnej - GMP, będących podstawą do wdrażania zasad systemu HACCP).

Wykonanie zadań polegało na **sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego, działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej oraz oświatowo – zdrowotnej**. Zadania realizowane były w działalności bieżącej oraz w skali długofalowej.

Doskonalono procedury identyfikacji i szacowania skali zagrożeń sanitarno – epidemiologicznych. Ważnym zadaniem realizowanym przez Inspekcję Sanitarną było zapobieganie zagrożeniom sanitarnym oraz likwidacja skutków ich zaistnienia.

W dalszym ciągu **kontynuowano współpracę** z przedstawicielami jednostek samorządowych gmin i miast, z innymi inspekcjami i służbami, rozwijano współpracę z instytucjami i jednostkami organizacyjnymi o pokrewnym zakresie zadaniowym. W ramach współpracy precyzowano kompetencje i odpowiedzialność za stan sanitarny powiatu.

W opracowaniu umieszczono dane statystyczne, oceny i analizy dotyczące wielu obszarów zdrowia publicznego, w tym sytuacji epidemiologicznej w zakresie chorób zakaźnych, warunków zdrowotnych żywności i żywienia oraz jakości wody do spożycia, zagrożeń związanych z wprowadzaniem do obrotu chemikaliów, jak również kwestie bezpieczeństwa sanitarnego w placówkach oświatowo - wychowawczych, pomiotach wykonujących działalność leczniczą, a także innych obiektach i miejscach użyteczności publicznej.

W wyniku działalności Państwowego Powiatowego Inspektora w Końskich wzrasta świadomość społeczeństwa odnośnie zagadnień sanitarno – epidemiologicznych. Wyniki działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej pozwalają na coraz lepszą ocenę sytuacji epidemiologicznej i stanu sanitarnego powiatu koneckiego, uwzględniającą zarówno istniejące jak również mogące pojawić się zagrożenia.

Przedstawiając dane dotyczące działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa na terenie powiatu koneckiego zrealizowanych w 2022 r. należy zwrócić szczególną uwagę na zaangażowanie pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej w szerzenie wiedzy o czynnikach ryzyka, kształtowanie właściwych postaw prozdrowotnych, podnoszenie świadomości społeczeństwa o zagrożeniach zdrowotnych związanych m.in. z podróżami i sposobach zapobiegania tym zagrożeniom, tak istotne w dobie globalizacji zagrożeń i występowania światowych epidemii/pandemii.

Informacje zawarte w niniejszym raporcie wskazują, iż **bezpieczeństwo sanitarne mieszkańców powiatu koneckiego pozostawało w 2022 r. w dalszym ciągu na wysokim poziomie**. Powyższe było zasługą nie tylko służb sanitarnych, ale także współdziałania z innymi instytucjami oraz rosnącej świadomości społecznej dotyczącej promowania zdrowego stylu życia oraz w zakresie wagi zagadnień sanitarnych i epidemiologicznych.